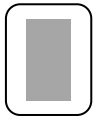

ESSAYS OVER FISCALE DECENTRALISATIE: RESULTATEN VAN ONDERZOEK IN ONTWIKKELINGSLANDEN MET DE NADRUK OP INDONESIË

KUMBA DIGDOWISEISO

SAMENVATTING

Dit proefschrift beschrijft onderzoek naar de determinanten van regionale proliferatie in Indonesië en fiscale decentralisatie in ontwikkelingslanden. Daarnaast geeft het een verklaring voor het mediërende effect van institutionele kwaliteit op het verband tussen fiscale decentralisatie, groei en ongelijkheid in ontwikkelingslanden.

Het proefschrift bestaat uit drie delen. Het eerste deel bevat de analyse van de stuwende krachten achter regionale proliferatie (*pemekaran* genaamd) als gevolg van de invoering van decentralisatie in Indonesië. Een kwalitatieve analyse van de motieven voor *pemekaran* in Indonesië dient om de econometrische resultaten op interprovinciaal niveau aan te vullen. Uit onderzoek naar de periode van 2007 tot 2014 blijkt dat indicatoren voor de institutionele kwaliteit, in de vorm van de hoeveelheid administratieve goedkeuringen en sociaal kapitaal, positief en significant samenhangen met het aantal gevallen van regionale proliferatie. Verder blijkt dat intergouvernementele fiscale overdrachten en inkomen per hoofd van de bevolking geen motief kunnen zijn voor regionale proliferatie in Indonesië. Daarnaast is er een significant positief verband tussen etnische versplintering en het optreden van regionale proliferatie in Indonesië. Tegelijkertijd blijkt uit de kwalitatieve resultaten in West-Java en Banten dat territoriale coalities er wel degelijk toe doen en dat er politieke, economische en bureaucratische motieven voor *pemekaran* zijn.

Terwijl het eerste deel gericht is op verschillende aspecten van fiscale decentralisatie op nationaal niveau, ligt in de volgende delen de nadruk op de macro-dimensie van het aandeel van inkomsten en uitgaven en op de fiscale autoriteit van de subnationale overheden op transnationaal niveau. Op basis van data in de Government Financial Statistics (GFS) en de Regional Authority Index (RAI) worden in het tweede deel de determinanten van fiscale

decentralisatie in ontwikkelingslanden toegelicht. In dit proefschrift wordt betoogd dat de verschillende institutionele vormen van fiscale decentralisatie die in ontwikkelingslanden worden waargenomen afhankelijk zijn van de kwaliteit van de instellingen. In het bijzonder kunnen beleidsmakers andere motieven hebben (bijvoorbeeld politieke weerstand en uitdagingen) om de mate van fiscale bevoegdheden te veranderen. Deze waarneming is gebaseerd op een vijfjarig gemiddelde in de periode tussen 1990 en 2014 in 56 ontwikkelingslanden. De bevindingen wijzen duidelijk op een niet-lineair verband tussen institutionele kwaliteit en een aantal indicatoren van fiscale decentralisatie. Aangezien democratie (staatsbestel), rechtsorde en fiscale decentralisatie alle evolueren vanuit een laag ontwikkelingsniveau, zal naarmate deze institutionele kwaliteitsvariabelen verder in omvang toenemen in deze context respectievelijk de mate van fiscale autonomie en de mate van uitgavendecentralisatie verder verminderen.

Op basis van de resultaten van het tweede deel wordt in het derde deel besproken hoe fiscale decentralisatie groei en ongelijkheid in ontwikkelingslanden beïnvloedt. Wat betreft de groeivergelijking blijkt uit de resultaten dat groei afhankelijk is van het niveau van de fiscale autoriteit en haar interactie met de instellingen. Deze bevinding is gebaseerd op waarnemingen in 46 ontwikkelingslanden van 1990 tot 2014. Decentralisatie van inkomsten leidt tot een hogere economische groei door een versterking van de rechtsorde. Decentralisatie van uitgaven heeft een positief effect op de groei wanneer er tegelijkertijd een hoge mate van democratie en weinig corruptie is. Het effect van een gedeelde fiscale macht op groei wordt waarschijnlijk beïnvloed door democratie en bestuurskwaliteit. Wat betreft de ongelijkheidsvergelijking blijkt uit waarnemingen in 56 ontwikkelingslanden in de periode 1990-2014 dat het soort fiscale autoriteit een significant effect heeft op inkomensverdeling en etnische ongelijkheid. Dit is afhankelijk van de vraag of ontwikkelingslanden het optimale niveau van institutionele en defensie-uitgaven bereiken.

Samenvattend blijkt uit dit proefschrift dat institutionele kwaliteit een belangrijke rol speelt als aanjager van regionale proliferatie in Indonesië en fiscale decentralisatie in ontwikkelingslanden. Bovendien zijn procesmatige en op uitkomsten gebaseerde maatstaven van institutionele kwaliteit zeer effectief om ongelijkheid te verminderen en economische groei in ontwikkelingslanden te bevorderen. Daarom is het te verwachten dat dergelijke indicatoren ook in andere landen kunnen worden toegepast.